

HELSINGIN YLIOPISTON YRITYSYHTEISTYÖN EETTISET PERIAATTEET

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

16/11/2021

5

PÄIVITETYT PERIAATTEET JA NIITÄ TUKEVAT TOIMINTATAVAT

- Helsingin yliopiston varainhankinnan ja yritysyritystyön eettiset periaatteet ovat vuodelta 2016 (yksi dokumentti): <https://www.helsinki.fi/fi/tutustu-meihin/vastuullisuus/eettinen-ohjeistus/varainhankinnan-ja-yritysyritystyon-eettiset>.
- Päivittäminen ajankohtaista; huomioitu kansainvälisiä esimerkkejä
 - Kahden eri toiminnon – varainhankinta ja lahjoittaminen, yritysyritystyö - käsitteleminen omina kokonaisuuksinaan; osa yliopiston laajempaa eettisten ohjeiden kokonaisuutta (laajempi kumppanuusyhteistyön kokonaisuus, hankintaprosessit jne.)
 - Osa yliopiston laadukasta toimintatapaa ja riskienhallinnan kokonaisuutta – päivitetty periaatteet huomioivat mm. kestävyden ja vastuullisuuden yliopiston strategian keskiössä
 - Lisääntyvä kansainvälinen varainhankinta ja kasvava yritysyritystyö
- Muutoksia: aiempaa selkeämmin muun muassa esimerkkejä **eettistä arviointia vaativista tilanteista sekä periaatteiden** yhteydessä kehitettävä yliopiston **huolellisuusvelvoitteiden mukainen toimintatapa** ("due diligence") ja entistä selkeämpi viestintä periaatteista yliopistoyhteisölle ja kumppaneille.
- Periaatteet toteutuvat yliopistolaisten työssä. Soveltaminen edellyttää muun muassa:
 - huolellisuusvelvoitteen mukaisen toimintaprosessien kehittämistä systemaattiseksi tavaksi toimia huomioiden yliopiston eettisten periaatteiden kokonaisuus;
 - laadukasta eettistä keskustelua ja arviointia yliopiston sisällä sekä tarkentuvaa näkemystä mahdollisista poissuljettavista toimialoista tai muista lahjoituskumppanuuksista konkreettisten esimerkkien ja riskiskenaarioiden kautta;
 - oikea-aikaista ja kunnioittavaa keskustelua lahjoittajien ja kumppanien kanssa;
 - selkeää dokumentaatiota huomioiden yksityisyydensuojan ja läpinäkyvyyden vaatimukset sekä perusteltua päätöksentekoa (EAN isojen periaatteiden linjausten tukena).

LAIT, NORMIT JA ARVOT SEKÄ KESTÄVYYS JA VASTUULLISUUS EETTISTEN PERIAATTEIDEN LÄHTÖKOHTANA

- Yritysyhteistyöhön liittyvä kaikki yliopiston toiminta perustuu yliopiston arvoihin, yliopiston ja yliopiston rahastojen johtosääntöihin, strategiaan, toimintaohjeisiin ja eettisiin ohjeisiin sekä voimassa olevaan lainsäädäntöön. Lakien, arvojen ja normien ohella yliopiston toimintaa ohjaa tavoite kestävydestä ja vastuullisuudesta.
- Yritysyhteistyössä noudatetaan myös tutkimuseettisiä periaatteita sekä esimerkiksi EU:n asetusta kaksikäyttötuotteista ja sen perusteella annettuja ohjeita ja määräyksiä. Yliopisto on sitoutunut noudattamaan myös Tutkimuseettisen neuvottelukunnan ohjetta Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen mukaista loukkausepäilyjen käsittelemistä.
- Keskeiset riskit liittyvät yliopiston maineeseen, autonomiaan tai esimerkiksi vaikutuksiin rahoituksen kokonaisuudesta.
 - Yritysyhteistyön kokonaisuutta tarkastellaan eettisiä periaatteita soveltavan huolellisuusvelvoitteen mukaisen toimintatavan kautta. YPAn arvioin mukana tarkempaa eettistä arviointia vaativien lahjoitusten määrä on vuosittain hallittavissa.
 - Tavoitteena yliopiston oman toiminnan hyvä valmistelu sekä selkeä päätöksentekoprosessi ja dokumentointi tilanteissa, jossa päätöksenteon tueksi toteutetaan tarkempi eettinen arviointi. Yliopiston päätöksenteko perustuu julkisista lähteistä tai kolmannelta toimijalta kaupallisesti saatavaan tietoon: materiaali yliopiston päätöksenteosta on pääsääntöisesti julkista (laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta).

YRITYSYHTEISTYÖN EETTISET PERIAATTEET

- Noudatetaan kaikessa yliopiston yritys yhteistyössä tarkoittaen tässä tutkimus- opetus- tai muuta yhteistyötä, johon liittyy sopimus ja/tai sopimukseen perustuva vastine. Mahdollista soveltaa myös sopimukseen perustuvaan yhteistyöhön esimerkiksi järjestöjen, säätiöiden tai julkisten organisaatioiden kanssa tilanteissa, joissa yhteistyö on luonteeltaan periaatteissa kuvatun mukaista.
- Toiminnassa kunnioitetaan yhteistyötahoja ja näiden edustajia sekä rehellisyyden, vastuullisuuden, luottamuksen sekä kaikkien osapuolten arvostamisen periaatteita.
- Yliopisto tekee itsenäisesti sellaiset yritys yhteistyöhön liittyvät päätökset, jotka koskevat tutkimuksen tai opintojen toteuttamista tai opiskeluun, tutkimukseen tai työsuhteisiin liittyviä henkilövalintoja, arvosanoja tai muuta akateemista menestystä. Yritys yhteistyökumppanuus ei anna neuvottelu- eikä muuta etua suhteessa yliopiston toimintoihin, ja yliopisto noudattaa toiminnassa lahjonnanvastaisia periaatteitaan.
- Yliopisto selvittää yritys yhteistyökumppaneidensa taustat huolellisesti ja riittävän kattavasti suhteessa yhteistyöhön huolellisuusvelvoitetta noudattaen. Yliopisto voi arvioida yhteistyön mahdollisuuksia ja aloittamista tapauskohtaisesti varmistaakseen esimerkiksi riippumattomuutensa sekä arvojen mukaisen, vastuullisuuden ja kestävyuden huomioivan kumppanuuden yritysten kanssa - yliopisto voi tehdä yritys yhteistyötä myös sellaisten kumppaneiden kanssa, joiden kanssa tehtävästä yhteistyöstä yliopisto tekee em. arvion. Esimerkkejä:
 - Yhteistyökumppanilla on yhteys toimintaan, joka on yliopiston näkemyksen mukaan tärkeä arvioida suhteessa yliopiston arvoihin tai suhteessa yliopiston maineeseen ja/tai näkemykseen sosiaalisesti, taloudellisesti tai ympäristön kannalta kestävästä ja vastuullisesta toiminnasta; esimerkkeinä: yhteistyökumppanin tausta hauraassa, epävakaa tai epädemokraattisessa valtiossa, kumppanin yhteys kansainvälisten sanktioiden kohteena oleviin tahoihin, tai kumppanin toiminta teollisuudenalalla, jonka osalta yliopisto katsoo olevan tärkeää arvioida kumppanin ja yhteistyön tarkoituksen suhdetta yliopiston arvoihin sekä kestävyteen ja vastuullisuuteen.
 - Yritys tai yrityksen edustaja on Helsingin yliopiston asiakas ja/tai palveluntuottaja (esimerkkeinä hankinnat tai ostopalvelut) tai yrityksellä tai yrityksen edustajalla on jokin muu sidonnaisuus Helsingin yliopistoon ja/tai yksikköön.
 - Yritys yhteistyökumppanuus on taloudelliselta arvoltaan erittäin merkittävä tai sen maksamiseen liittyy monimutkaisia taloudellisia järjestelyjä tai valuuttariski.
 - Arviointi voidaan tehdä myös tilanteissa, joissa yliopisto saa tietoonsa oleellisesti alkuperäistä yritys yhteistyötilannetta muuttavia lisätietoja.